

DELEGAȚIA DATĂ UNUI CONSILIER JURIDIC - MANDATUL DAT UNUI PROFESIONIST

Lucian FLORESCU

ABSTRACT

The delegation given to a legal adviser – the warrant given to a professional

The author presents a series of particularities of the legal adviser profession, taking note of the fact that, in Romania, this profession is regulated in conditions identical to those of the lawyer's guild.

This article contains relevant commentaries on procedural irregularities regarding warrants given to legal advisers for judicial defence, in light of Law no. 514/2013 on the organization and exercise of the legal adviser profession and of The Civil Procedure Code of Romania, with reference to past regulations.

In closing, the author raises the problem of usage by the law-maker of the phrase "on the basis of the law", which leads to serious difficulties with regard to knowing and interpreting regulatory acts in this field.

Keywords: *legal adviser, lawyer, warrant, legal defense, delegation, professional.*

Acest subiect prezintă o serie de particularități în ceea ce privește consilierul juridic.

Pe de-o parte, sunt elemente care vin din istoria normativă recentă a organizării oficiilor juridice și implicit a persoanelor ce își desfășurau activitatea în cadrul acestor forme de organizare departamentale ce erau supuse în mod excepțional unei legi de constituire și pe de altă parte a unui amestec de „împrumuturi” procedural judiciare proprii profesiei de avocat. La toate acestea se adaugă caracterul de profesie semi-reglementată din majoritatea statelor europene, caracteristică ce pare a prevala în uzanța procedurilor judiciare autohtone în pofida faptului că în România, profesia de consilier juridic este *reglementată* și nu oricum, ci în condiții identice profesiei de avocat.

Avem așadar, ca rezultat în ceea ce privește oficiul juridic, un amestec de standarde și percepții care modelează în practică, tipuri de mandat diverse, iar părțile aflate în litigiu precum și instanțele judecătorești, admit aproape orice formă scrisă care motivează sau dovedește mai degrabă, prezența consilierului juridic în instanță, ignorând capacitatea.

În studenție, făceam un fel de mâncare pe care noi îl denumeam “mâncărică cu de toate”. Puneam aia și d-aia și un pic d-ailaltă, gătind de regulă, un produs aflat în afara standardelor culinare. Nici o denumire anume nu puteai sa-i atribui, acesta fiind de fiecare dată, diferit, dar părea, în același timp, că dă satisfacție nevoii energetice de a ne hrăni, iar preparatorii erau desigur bucătari.

Aș aprecia că mandatele date consilierilor juridici pentru apărarea judiciară, cuprind și surprind aceiași procedură prin care în mod obișnuit, studenții își organizează mesele în cămine.

Aceste neregularități procedurale au ca plecare, astăzi, dispoziții prevăzute în Decretul 143/1955, privitor la organizarea și funcționarea oficiilor juridice, prevederi aplicabile până în 2003 la abrogare.

Art. 6 spune că “*Ori de câte ori unitatea nu se înfățișează în justiție prin conducerea ei, reprezentarea unității se face prin oficiul sau juridic. În asemenea cazuri, delegația va fi semnată de șeful oficiului juridic, iar dacă unitatea nu are decât un singur jurisconsult, de conducerea acesteia*”.

După cum se poate observa, *capacitatea* de a se „înfațișa” în fața instanței era a conducerii unității, iar reprezentarea de către jurisconsult era tratată prin lege ca fiind una excepțională.

Sigur că de multe ori, excepția întărește regula, dar acest lucru nu poate răsturna consecința prevederii legale, așa încât putem afirma că “delegația” reprezenta în fapt delegarea unei capacități pe care consilierii juridici nu o aveau, ei fiind profesie *semi-reglementată*, dar apreciați azi a fi, din păcate, dar și cu consecințe juridice, profesie *nereglementată*.

Știrbiți de un asemenea atribut al reglementării funcționale complete, consilierii juridici nu erau și nu sunt nici astăzi considerați avocați. Ei sunt apreciați mai degrabă o „*abatere îngăduită*” de la exercițiul profesionist avocațial, fapt ce a și născut numeroase controverse în rândul celor două profesii.

Odată cu promulgarea Legii 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, această capacitate a trecut firesc, profesionistului (reglementat). Chiar din primul articol, această lege prevede:

„*Consilierul juridic asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului, ale autorităților publice centrale și locale, ale instituțiilor publice și de interes public, ale celorlalte persoane juridice de drept public, precum și ale persoanelor juridice de drept privat, în slujba cărora se afla și în conformitate cu Constituția și legile țării.*”

Observăm *dispariția obligației* legale pro active a „conducerii unității” în ceea ce privește apărarea judiciară (înfațișarea în fața instanțelor), fapt ce ar fi trebuit să atragă și *dispariția...„delegațiilor”* ca instrumente procedurale în desăvârșirea actului de apărare judiciară.

Poate părea un sofism raționamentul prin care o instituție trebuie apărată judiciar, cu mijloace profesionale, de apărători dedicați uneori *chiar împotriva voinței conducătorilor ei*, iar ne-semnarea sau ne-emiterea delegației nu poate fi

instrumentul pasivității colaborative a consilierilor juridici, aceștia fiind ținuți de un veritabil mandat profesional, dat prin lege, *in personam* prin art.1.

Acest art.1 din Legea 514/2003 nu este greu digerabil doar din perspectiva înțelesului ideii de mandat general dat unei profesii, un cititor atent ar vedea acest lucru, ci mai degrabă din cauza turbulențelor induse de noțiunea de *interes legitim*.

Aici, în amalgamul de înțelesuri ale noțiunii de interes legitim, vedem fitilul răspunderii solidară mandant-mandatar sau delegatar-delegat, dacă vrei, iar instrumentul administrativ - delegație, cu denumirea pervertită în mandat sau nu, este focusul răspunderii în solidar a șefilor de instituții sau de companii, cu consilierii juridici. Tot aici, parchetele par surprinse de inconsistență profesională când este vorba despre disjungerea actului de dispoziție administrativă de actul de dispoziție profesională. Dacă în interiorul cauzei supuse cercetării mai apar și persoane de la serviciile economice sau achiziții, grupul organizat infracțional pare a fi logică firească a ceea ce legal se numesc primărie, consiliu județean, minister, de la caz la caz.

Ultima apreciere ar trebui să fie o metaforă a prezentului articol, numai că realitatea o subliniază și nu o românează.

În *expunerea obligației* de a-și reorganiza serviciile juridice așa cum dispune legea, majoritatea instituțiilor statului au schimbat instrumentul *administrativ* denumit delegație tot cu ... DELEGAȚIE, iar în cazul celorlalte instituții, pentru că nu avea acoperire, parțial cel puțin, în codul de procedură civilă, *efortul administrativ* a fost dublat de un efort intelectual interesant, dar frivol, în sensul în care titlul acestui instrument a fost schimbat în...MANDAT.

Dacă este mandat, așa sa-i rămână numele, dar să se respecte codul de procedură civilă care la art.84 precizează că „*persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, în condițiile legii*”, iar alin. 3 al articolului următor, respectiv 85 spune că „*împunernicirea de a reprezenta o persoană fizică sau persoană juridică dată unui avocat ori consilier juridic, se dovedește prin înscris, potrivit legilor de organizare și exercitare a profesiei*”

Probabil că este o scrânteală de a mea, dar am început de ceva timp să am o aversiune față de sintagma „în condițiile legii” pentru că am o senzație similară cu aceea de acces la internet dar fără motoare de căutare. Când legiuitorul explodează normativ în peste 68.000 de acte, multe dintre ele aflate în conflict și legate între ele ca în supa primordială prin ușuratecul „în condițiile legii”, mi se amplifică senzația de „turn Babel” din legislația românească.

Cred că sunt subiectiv așa că o să trec mai departe, revenind la chestiunile ce privesc mandatul, mandanții și mandatarii, că „în condițiile legii”, reprezentarea juridică are două condiționalități normative cu valoare de principiu dar și de ordine publică: subiecții de exercitare și instrumentele profesionale

Ca să putem vedea radiografia acestor proceduri, așa cum sunt ele tratate în România, ar trebui să ne imaginăm că Decretului 143/1955 privind organizarea

oficiilor juridice i s-a schimbat *doar* titlul în cel din Legea 514/2003, corpul actului normativ rămânând neschimbat, iar Legii 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat îi lipsesc art. 2, alin.2, care definește principial subiecții de exercitare a avocatului și alin. 3 din art. 113 care subliniază exercițiul avocaturii în România de către profesia de consilier juridic.

Cu această ocazie imaginativă, deja celebrul „*Să se revizuiască primesc! Dar să nu se schimbe nimic*” pare a fi sloganul sub care direcțiile administrative statale și-au reorganizat serviciile juridice.

Această reorganizare, ca obligație legală indicată prin art. 24 alin. 2 „*În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, autoritățile publice, instituțiile și toate celelalte persoane juridice de drept public sau privat vor opera modificările prevăzute de prezenta lege în încadrarea și stabilirea statutului, a drepturilor și obligațiilor consilierilor juridici pe care îi au numiți sau angajați în slujba lor*” a fost înțeleasă ca fiind privatizarea operațiunilor de apărare judiciară, iar profesia semi-reglementată de jurisconsult a fost degradată la cea de funcționar nereglementat.

În încheierea acestei scurte introspecții în ceea ce privește specificitatea împuternicirilor date consilierilor juridici îmi pun obsedanta întrebare:

La ce s-o fi referit legiuitorul când a spus „*în condițiile legii*”?